

REDACTIA:
și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Art coli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concure, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI:
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.

PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.

Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 266.

Pentru fondul cultural din dieceza Aradului.

În anul trecut s'a făcut colecta pentru fondul cultural al diecezei Aradului, care fond are mențiunea de a salva școala confesională română în comunele, cari din cauza sărăciei lor sunt în absolută imposibilitate de a susține aceea școală în condițiunile impuse prin articolul de lege XXVII din 1907. Cele mai multe oferte pentru acest fond s'au făcut cu condițiunea de a fi plătite în 5 rate anuale, având a se achita ratele cel mult până la 1 februarie din fiecare an. Consistoriul diecezan din Arad și pe calea aceasta atrage atențiunea binevoitorilor oferenti asupra împrejurării, că termenul de mai sus a trecut și-i roagă să binevoiască a administra cassei consistoriale din Arad cât mai curând rata pentru anul 1910.

Calea spre libertate.

Zace în firea omului tendința spre libertate pentru care este și creat. Întreagă istoria nu este alta decât tabloul luptei pentru libertate socială și personală.

Libertatea bisericii este cuprinsă în așezămintele ei și numai o biserică liberă este adevărata biserică a lui Hristos; iar libertatea ei este vie în libertatea membrilor ei.

Aceste sunt adevăruri fundamentale pe cari ne întemeiăm raționamentul nostru de astăzi.

Liberă este numai aceea biserică care își are independența propriei ocârmuiri adecă autonomia ei, biserică care să ocârmuește după rânduiala canoanelor ei și-și mărturisește liber credința ei proprie. Autonomia bisericilor nu este o frază nici un principiu doctrinar stabilit arbitrar în biserică ci este un element constitutiv al bisericii, fără de care societatea religioasă nu mai este biserică lui Hristos, căci Hristos nu poate fi subordonat ordonanțelor afară de biserică. Autonomia bisericii este instituțiune canonică și în puritatea acestei canonicități zace libertatea ei.

Cu aceasta libertate nu are nimic comun liberalismul modern, care desleagă legăturile canonice ale bisericii și astfel este tocmai dușmana

libertății bisericii. Cei ce vor dar să ocârmuiască biserică după principiile literatismului modern vor distrugea ei.

Sunt mulți, cari reclamă introducerea spiritului modern de ocârmuire și a întocmirilor din societatea civilă, fără considerare la așezămintele bisericesti.

Suntem în primul rând propovăduitorii progresului, anume a nobilitării spiritului de guvernare și a întocmirilor culturale după recerințele timpului. Dar la aceasta nu împrumutăm duh străin, nici forme de întocmiri lumești, ci le derivăm din spiritul și așezămintele pozitive ale bisericii. În acest conservatism zace libertatea bisericii.

Ținem a remarcă acest punct de vedere în fața procesului de desvoltare a vieții sociale în biserică, căci numai așa putem asigura libertatea biserice; înțelegă dar acest cuvânt acei, cari să ocupă cu reforme în biserică, în prima linie corporațiile legifere și după aceea asociațiile libere.

Am susținut că biserică liberă poate fi numai acolo, unde membri ei sunt liberi. Să precizăm și aceasta libertate.

Un om carele este pătat nu este liber căci el este robul păcatului său; un om, carele nu trăeste din munca lui ci din grația altuia încă este robul susținătorului său; un om cu aspirații peste îndreptățirea sa asemenea este robul aspirațiilor sale; un bețiv, cartofor, adulter etc. este robul patimei sale. Am putea adauge la acestea toate cazurile de dependență personală. Cu astfel de robi nu să poate susține libertatea bisericii pentru că aceastia sunt articlii de vânzare în viața publică.

Cu cerșitul libertății tale încă nu răzbești pentru că grațiile se schimbă dar și astfel omul este vecinic nemulțumit, liber nu te-ai simți nici când sub o libertate protectoară.

Să ți-o răscumperi cu prețul sângelui încă nu face parte, pentru că vine altul și dă mai mult și în comerț cifrele vorbesc.

Bat dară câmpii aceia cari își cearcă libertatea lor în relațiuni externe schimbăcioase. Acești înconștienți sunt fluturii tirăniei.

Mântuitorul Hristos a zis eu sunt libertatea. Libertatea este în noi.

Liber este acela care este independent de ori ce influență externă, care este capabil să răspundă în tot momentul și înaintea ori și cui de faptele sale, caracterul firm și nepătat pe care nici porțile iadului nu-l pot birui. Ori doar nu caracterelor apostolești au eluptat independența bisericeii ?

Libertatea membrilor bisericeii zace dar în caracterul lor. Aici să cercăm noi să ne întărim în suflete în cari este libertatea bisericeii. Aici vom afla și aceea ce cercăm bătând câmpii după mai bună soartă a preoțimeii.

Scris este să nu nădăjduiți în boieri și în fiii oamenilor. Preoțimea va fi tare numai atunci când va fi în acest înțeles apostolesc liberă, ce e mai mult, nici viață nu are fără această libertate.

Ispitiți epocile de libertate și de sclăvie a bisericeii și veți afla cauzele în libertatea ori robia caracterelor de pe acelea vremuri.

Ortodoxia română.

Glose la conflictul bisericesc din România.

Ori și cât de dureros ar fi conflictul ivit în sinul Sfântului Sinod din România, încă mai dureroasă e siala celor chemați a-l rezolvă, dar lipsiți de convenită pregătire pentru împlinirea acestei chemări.

Sunt foarte vechi silințele de a-l despărți pe poporul român de celelalte popoare dela Răsărit. În mijlocul cărora s'a încheat și s'ar putea scrie despre ele o ntreagă bibliotecă; rămas înse și trebuiau să rămăie zadarnic pentru că ortodoxia e atât de strâns împreunată cu naționalitatea română, încât e peste putință să te lepezi de ortodoxie și să rămăi român adevărat.

Adevărul acesta a ieșit în curgerea veacurilor în nenumărate rânduri la iveală și-a fost formulat și de Ioan Brătianu cu claritate împunătoare.

Sunt acum 41 de ani, la 15 decembrie 1868, s'a ținut în sala Slătineanu o ntrunire publică.

„Fiindcă vorba e azi de o chestiune mare, — zice Ioan Brătianu în discursul rostit la aceea întrunire, — aceea de naționalitatea română să-mi fie permis a face aci o mică digresiune. Am fost întrebat de mulțori, cu cine suntem, căci unii ne-au acuzat, că suntem cu francezii, alții ne-au cauzat, că suntem cu muscalii. Ei bine, Domnilor, noi nici muscalii nu suntem, nici francezii nu putem și nici nu voim să fim : suntem Români ! (Aplause prelungite!) și ca Români avem simpatii cu națiunile acelea, care sunt tot de o viață cu noi, care sunt tot de un sânge cu noi, suntem ceea ce Dumnezeu ne-a lăsat să fim. Nu putem să nu avem inimă, să nu avem simpatii pentru ceice trăiesc unde a făcut Dzeu să ne naștem. Ca Români Dlor suntem ortodocși, și ca ortodocși aveam simpatii pentru populațiunile ortodoxe. (Aplause) Ori-și-unde s'ar ivi o chestiune ortodoxă, ori-și-unde s'ar ivi o primejdie pentru ceice se închină la aceeași biserică cu noi este o chestiune românească“ (Aplause)

Așa a vorbit Ioan Brătianu la 1868 și el spunea adevărul. Vor fi oamenii de stat ai României, cari azi vor fi vorbind altfel, dar ei nu mai sunt în rătăcire, căci și azi adevărat e numai ceea ce Ioan Brătianu spunea la 1868.

Aceia dar, care ar voi să ne despartă de popoarele dela răsărit, își dau silința să slăbească în noi simțământul religios și să ne înduplece a ne lăpăda de legea străbunilor noștri și de legăturile noastre cu marea biserică a Răsăritului. Nu e vorba de religiune, ci de sacrificarea religiunii în vederea intereselor de ordine civilă.

Și aceasta a spus-o Ioan Brătianu la 1868.

„Ce mai suntem încă ? a zis el. Suntem din Orient am trăit am fost și mari tari, în urmă am suferit diferite nenorociri și rând pe rând fiecare am ajuns de ne-am alinat durerile. Suntem un popor din Orient, care am trăit cu Slavii, cu Grecii, cu Bulgarii de mii de ani, și nu în timpul de fericire vom uita pe frații noștri, cu care am trăit atâtea secole de suferințe și de nenorocire. (Aplause.) Prin urmare, Domnilor, când e atins un fir de păr al unei populațiuni din orient, al unui asociat de ai noștri, aci sunt silit a face ear o mică digresiune fiindcă s'a vorbit și se vorbește de alianțe. Noi, D-lor, n'am făcut alianța cu nimeni, dar sunt alianțe de sânge, alianțe de religiune, alianțe de inimi ! (Aplause prelungite.)

Ei, Domnilor, când eu văd, că un Român e amenințat, când văd, că un străin vine și-l lovește, nu mai am trebuința, ca să fi făcut legături, tractate cu dânsul pentru ca să sbor să-l apăr. *Noi Români trebuie ori să trăim ori să perim cu Orientul întreg.* (Aplause.)

Eată, Domnilor, profesiunea noastră de credință : nu atacăm pe nimeni, n'am făcut alianță cu nimeni, dar avem interese și inimi, și când inimile, când interesele noastre vor fi jignite, brațul ne sboară spre apărare. *Noi avem interese cu Orientul întreg*, pentru că nici agricultura, nici comerțul nici prosperitatea, nici chiar existența nu ne poate fi sigură, dacă populațiunile ortodoxe creștinii din Orient vor fi insultate, masacrate și puse sub sabie (Aplause)

Ioan Brătianu spunea atunci și mai mult, dar ni-e de astădată destul și atât pentru ca să se învedereze, că nu de religiune e vorba când se fac fel de fel de ncerări spre a-i scoate pe Români din marea biserică a Răsăritului, ci de cele mai zilnice interese de stăpânire materială.

Tochmai de aceea au rămas zadarnice toate încercările de felul acesta căci masele mari ale poporului român au stăruit cu tărie neînfrântă în legea srămoșească.

Au stăruit când Ioanițiu a fost gata să i-se supună Papei, au stăruit când Cavalerii Teutoni s'au stabilit în Carpați, ca să facă propagandă, au stăruit în timpul lui Béla IV., au stăruit când s'au întemeiat țările române anume ca apărătoare ale ortodoxiei, au stăruit în timpul lui Mircea Vodă cel bătrân, au stăruit când Bogdan cel chior eră se lepede de ortodoxie spre a-se putea încuscri cu marii stăpânitori ai Apusului, au stăruit în timpul lui Despot-Vodă, au stăruit când Mateiu-Vodă, Basarab a cerut dela Papa traducător pentru cărțile bisericești, au stăruit de atunci în coace totdeauna și stăruie și azi cu aceeași tărie. — Poate să se ivească pe ici pe colo câte un om înstrăinat de neam să-și închipuiască în nepriceperea lui, că nu are religiunea nici o importanță pentru viața noastră națională ori că mai bine ar fi pentru noi Români, dacă ne-am lăpăda de legea parinților noștri și ne-am despărți de popoarele dela Răsărit, cu care am trăit

atâta timp și vom avea să trăim și de azi înainte împreună: Românii cei mulți și adevărați sunt însă cuprinși și azi de simțământul, ca menirea firească a neamului românesc e să se ridice încetul cu încetul în fruntea lumii ortodoxe ca conducător conștient al vieții culturale din orient.

Deși zadarnice însă, încercările de felul acesta ne țin în continuă frământare, ne turbură viața, ne mistuiesc puterile, și dușman îi este Românilor celce-i atinge în ortodoxia lor și nu-i lasă să-și urmeze în toată liniștea lucrarea culturală. E o neiertată lipsă de bună credință să vorbești de libertatea conștiinței și să nu lași pe alții să creadă ceea ce se potrivește cu firea lor și să se închine potrivit cu deprinderile părinților săi. Și încă mai neiertată lipsă de bună credință e să strigi mereu, chestiunile confesionale sunt nepermise și se faci în același timp cea mai stăruitoare propagandă confesională.

Avem azi, pentru organizarea vieții noastre culturale și pentru restabilirea ordinii morale, trebuința de pace internă, și dușman hain ne este ori-și-cine, care nu ne lasă să credem fiecare ce și cum îl mână firea lui, ei ne turbură prin zădarnice opintiri, care ne slăbesc puterile.

Văzând deci turburarea ivită în biserică din România, ne întrebăm: ce vor face Arhierii și slujitorii din România ai altarului? — ce vor face număroșii administratori ai lui Ioan Brătianu? ce vor face trei: fii ai lui, cari au azi glas hotărâtor în viața României? — ce se simt Românii cei mulți când trec pe sub statua ridicată lui Ioan Brătianu, care încă sunt acum patruzeci și unu de ani li-a spus atât de luminos, că'n mijlocul orientului ortodox poporul român numai ca popor ortodox poate să-și împlinească menirea istorică?

Nu e popor mai tolerant decât cel românesc, care niciodată n'a făcut încercarea de a stăpâni pe alții ori de a împune cuiva fie limba, fie obiceiurile, fie credințele sale: are el și destulă energie, ca să le impună altora aceeași toleranță față cu tot ceea ce constituie naționalitatea sa!? — E ori nu adevărat, că cel puțin în țara lor pot să se bucuure Românii libertatea pe care li-o asigură altora!?

Conflictul bisericii din România.

La timpul său am arătat trista apariție a afuriseniei din sfântul sinod al României, cum adică părintele episcop al Romanului a aruncat afurisenie asupra sfântului sinod. Diferența cu care datorim bisericii române ne reține și de astădată dela tractarea mai aspră a afacerii, care va rămâne o pată asupra bisericii române.

Acum este aplanat incidentul, părintele episcop Gherasim al Romanului și-a revocat afurisenia și-a intrat iarăși în legăturile canonice cu biserică. Astfel partea personală este aplanată dar urmele incidentului rămân. Așa nu se apără libertatea bisericii.

În merit se va reveni asupra organizării consisto- rului ce a dat ansă la izbucnirea conflictului.

Două lucruri socotim noi de trebuincioase în regat anume:

- 1., Să se dea libertatea bisericii.
- 2., Să se dea o cultură mai temeinică clerului.

Este o condiție de existență a regatului român să se întărească poziția bisericii naționale ortodoxe, armata spirituală, întocmai precum condiție de existență a fost întărirea armatei teritoriale. Dar să nu

întărziem, căci pocalul luptei de existență nu așteaptă ci-și face cursul său. Propaganda papistășească din regat este numai calul de bătaie a unei alte propagande.

Să se dea cultura necesară clerului și-și va ști el apără și biserică și țara, căci clerul este curat românesc.

Actul împăcării.

Ședința s'a deschis la orele 9 și jumătate, sub presidenția I. P. S. Sa Mitropolitului Primat Atanasie, de față fiind toți Preasfințiții Părinți, precum și dnul Sp. Hare, ministrul cultelor, și dl Petre Gârboviceanu, directorul casei bisericești.

P. S. Sa Episcopul de Român, Gherasim, ia cel dintâi cuvântul. Prea Sfinția Sa spune, că în urma celor petrecute în ședința trecută a sinodului, ca unul ce dorește pacea în biserică, frăția între creștini, s'a hotărât să revie în sânul sinodului, să ia parte la ședințele lui, însă cu condiția, ca sf. sinod să ia toate măsurile, ca să se modifice legea anticanonică a actuelului ministru de culte.

P. S. Sa Episcopul de Roman depune apoi în acest sens o declarație a sa scrisă și subscrisă.

Cuvintele sale de împăcare sunt foarte bine primite Toți Preasfințiții Părinți îl îmbrățișază; în sală domnește o vie satisfacție generală.

I. P. S. Sa Mitropolitul Primat ia apoi cuvântul. Șeful bisericii mulțamește P. S. Sale, Episcopului de Roman, că a revenit asupra hotărârei sale și recunoaște, că totul este spre binele bisericești, în care trebuie să domnească pacea.

Înalt Prea Sfinția Sa promite, că Sinodul va căută să stabilească toate modificările ce trebuie făcute legii, și ca va interveni la dl ministru spre a le duce la îndeplinire.

Dl Spiru Haret, luând și dsa cuvântul, se arată foarte mulțumit, că pacea a reintrat în Sfântul Sinod.

Adresându-se P. S. S. Episcopului de Roman, ministru cultelor îi spune, ca să nu aibă nici o grije, căci legea se va modifica.

— „Am promis aceasta, spune ministrul, și aci, și la Cameră, și la Senat. Trebuie însă să vedem, ce modificări trebuie să aducem, și astă o să vedem la aplicarea ei“.

P. S. S. Episcopul Nifon al Dunării de jos mulțamește în numele tuturor P. S. Sale Episcopului de Roman, pentru reînțoararea sa...

— „Pentruca însă în poporul de jos, în mulțime să nu mai rămâie urmă de bănuială, — spune Episcopul Dunării de Jos — ar fi bine ca P. S. Sa Episcopul de Roman să adauge în declarația sa, că *retrage orice afurisenie aruncată asupra membrilor în Sinod.*

P. S. Sa Episcopul de Roman: „Oare revenirea mea în mijlocul vostru nu înseamnă aceasta?“

Se începe aci o discuție, la care iau parte toți membrii Sinodului.

După arătările însă ale P. S. Sale Episcopului Nifon, P. S. Sa Episcopul de Roman se convinge, și *retrage afurisenia aruncată la plecarea sa din Sinod.*

Împăcarea s'a făcut atunci complect, și toți Preasfințiții Părinți erau extrem de bucuroși.

I. P. S. Sa Mitropolitul Primat declară sf. Sinod închis și cu toții se pregătesc de plecare.

Șișirea din sfântul sinod era foarte veselă. Toți membrii sfântului sinod erau bine dispuși și primean

pe ziaristii cari le cereau informațiuni cu cuvintele: „Pace, s'a legat pacea, spre bucuria tuturor creștinilor“. Iar P. S. Sa episcopul Gherasim al Romanului spunea: „S'au îndeplinit canoanele și acum e pace deplină“.

Din ședințele Sfântului Sinod al României.

Conferințele mixte.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei prin câteva cuvinte arată, că toată lumea românească recunoaște că poporului nostru dela țară i-se cuvine o mai bună îngrijire din parte-ne și sub raportul național și sub cel moral și economic-social, căci acestea garantează trăinicia neamului. D-nul Ministru al Cultelor lucrează cu multă râvnă pentru această salutară operă, merită a aduce mari și netăgăduite foloase. *I. P. S.* Sa se bucură de această năzuință a D-lui Ministru, care-i face onoare și-i dă dreptul la recunoștința Țării. *I. P. S.* Sa crede, că la această operă a D-lui Ministru, pe care a întreprins-o în folosul poporului prin învățători, s'ar putea asocia și preoții, pentru că atunci când preoții cu învățătorii vor lucra la înălțarea morală și economică a țaranului nostru, vom vedea îndeplinite rezultatele cele mai fericite. Așa se va putea ajunge ca să nu mai fie nici umbră de neînțelegeri între preoți și învățători, ci cu toții vor lucra pentru binele și înălțarea poporului. Acolo unde preotul trăiește în pace cu învățătorul, satul este îndrumat spre fericire și acolo unde nu trăiesc în pace este un sat nenorocit. *I. P. S.* Sa arată, că în vizitele canonice, pe care le-a făcut în vara trecută prin mai multe orașe și sate din cuprinsul Eparhiei Mitropoliei, s'a îndreptat despre starea economică a țaranilor, care lasă mult de dorit. *I. P. S.* Sa declară că are dragoste și iubire pentru corpul învățătoresc și dorește ca învățătorii și preoții să trăiască în cele mai bune relațiuni, pentru că dela ei să ia pilde frumoase țaranii. Când preotul și învățătorul sătesc sunt în dragoste și lucrează împreună pentru luminarea poporului, aduc mare folos.—Și după cum dorește ca preoții să stea în bune legături cu învățătorii, tot astfel dorește să fie și să stea și Protopopii cu Revizorii școlari, căci fiecare are mare rol. Cei dintâi sunt reprezentanții Chiriarhului în județe, iar cei de al doilea sunt reprezentanții Ministrului. Când aceștia vor fi în bună înțelegere între ei și fiecare își va înțelege bine rostul chemării lor legale nu se vor mai ivi animozități, spre pildă: protopopul n'are dreptul să viziteze școala sau că revizorul a călcat în atribuțiunile protopopului. Asemenea și între preoți și învățătoși nu vor mai fi neînțelegeri, cari din nenorocire aduc mari pagube poporului, căci știut este, că unele procese la consistoriu sunt provocate de neînțelegerile dintr-un preot și învățător și mulți țărani sunt purtați de drumuri ca martori pe la consistorii și alte judecătorii. *I. P. S.* Sa crede că este bine a se chibzui cum să-i îndrumăm pe o cale mai bună, ca în armonie să-și îndeplinească chemarea lor pentru binele poporului.

Pentru realizarea acestui frumos scop ar fi bine să se întrunească în conferințele la reședința mitropoliilor și episcopiiilor revizorii școlari cu protopopii dintr-o eparhie și acolo să discute și să se găsească mijloacele cele mai nimerite prin cari în armonie să lucreze preoții și învățătorii sătești pentru buna stare morală și economică a poporului dela țară. Așa conferințe între revizori și protopopi nu pot să aducă

decât rezultatele cele mai fericite. *I. P. S.* Sa a făcut o așa încercare când eră episcop al Dunărei de jos unde cu consimțământul D-lui Haret, care eră și atunci Ministru, a convocat și a întrunit sub președenția *I. P. S.* Sale revizorii și protopopii și-a dat frumoase roade. Pe aceste considerațiuni *I. P. S.* Sa crede, că este bine și propune Sf. Sinod ca să se încuviințe a se întruni în conferințe protopopii cu revizori școlari din toate județele eparhiilor sub președenția P.P. S.S. Chiriarhi, în care scop se va interveni la D-nul Ministru.

P. S. Episcop al Hușilor zice, că apropo de conferințele de cari este vorba, se știe cum că încă din anii trecuți s'a prezentat deja la Sf. Sinod un proiect de regulament pentru conferințele preoțești, dar care nevoțându-se până acum, trebuie pus la ordinea zilei și complecat, pentru că votându-se să se pună în aplicare, așa ca să avem o normă de unitate după care să urmăm în aceste conferințe, despre cari și până acum s'au făcut unele încercări dar separate și ar fi bine să se petreacă tottul după o anumită ordine legală—in care regulament, va trebui a se trece și propunerea de față a *I. P. S. Mitropolit al Moldovei* și atunci îl vom aplica cu toții deopotrivă.

D-nul Ministru al Cultelor și Instrucțiunii zice că vorbirea *I. P. S. Mitropolit al Moldovei* i-a făcut bucurie, pentru că D-sa de mult se preocupă de ridicarea țărânilor și prin cercurile culturale și băncile populare al căror inițiator este D-sa, s'a ajuns la rezultate foarte bune de oarece se manipulează astăzi 60 milioane bani țărănești curați, cum n'are nici o altă bancă din Țară și prin aceste bănci s'a stărpit cămătăria, care ajunsese la țară să ia proporții foarte mari, ajunsese să se ia 200—300 lei dobândă la sută pe an și această operă se datorește învățătorilor și preoților. D-sa zice că dacă toți preoții ar lucra pentru acest scop s'ar putea face și mai multă treabă, pentru că preoții au mai mult timp liber și au mai mult credit în fața țaranilor. Că la cercurile culturale a luat dispozițiunea, că dacă se află și un preot de față să fie el președinte. Că astăzi se găsesc vre-o 400 asociațiuni țărănești cooperative, cari iau în arendă moșii. D-sa vede în aceste întreprinderi multe înbușături pentru starea țărânilor, de aceea primește cu bucurie propunerea *I. P. S. Mitropolit al Moldovei* și-i va da tot concursul, pentru că crede că vor eși multe lucruri bune din conlucrarea împreună a preoților cu învățătorii.

I. P. S. Mitropolit Primat Președinte zice, că discuțiunea făcută rezultă că propunerea *I. P. S. Mitropolit al Moldovei* este binevenită; că bunele relațiuni cari trebuie să existe între preoți și învățători, precum și între Revizori și Protopopii nu pot să dea decât cele mai bune rezultate, de aceea declară că împărtășește propunerea *I. P. S. Mitropolit al Moldovei*.—Că se poate pune aceasta și în regulamentul conferințelor preoțești, după cum a propus *P. S. Episcop al Hușilor*, dar putem să o primim de acum și să o punem în lucrare.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei, citește următoarea propunere: „În interesul propășirii poporului nostru sătesc pe calea binelui, sub conducerea preoților și învățătorilor, sunt de părere și propun ca de către protopopi și revizorii școlari, din județele din cuprinsul unei eparhii, să se întrunească în conferință la reședința Chiriarhiei, sub președenția Chiriarhului respectiv s'au a delegatului. La aceste conferințe vor lua parte și un delegat al Ministrului de Culte“.

Contribuiri p. fondul cultural al diecezei Aradului.

Vasilie Beleş, protopop, Arad	100 cor.
Iustin Olariu, meseriaş, Arad	2 "
Aurel Ciungan, meseriaş, Arad	2 "
Ilie Moise, econom, Arad	2 "
Gheorghe Curticean, econom, Arad	2 "
Gheorghe Murgu, econom, Arad	2 "
Văd. Maria Bodea econoamă, Arad	2 "
Gligor Moise, econom, Arad	2 "
Gregoriu Roşu, învăţător, Semeac	25 "
Lazar Ionescu, învăţător, Semeac	25 "
Dr. Emil Babeş, avocat, Budapesta	200 "
Gheorghe Sidu, proprietar, Budapesta	30 "
Gerasim Rácz, consilier ministerial, Budapesta	125 "
Ioan Kanidaky, comerciant, Budapesta	10 "
Dr. Iosif Gallu, mare proprietar, Lucareţ	10.000 "
Maria Precupaş, învățătoare, Arad	25 "
Dr. Nicolae Ciacian, medic, Pecica	100 "
Constantin Chevereşan Armanul, econom, Pecica	4 "
Nicolae Iaşi, econom, Soboteli	3 "
P. S. Sa Ioan I. Papp, episcopul Aradului	1000 "
Nicolae Conopan, notar, Sobotel	4 "
Eliza Conopan, notăreasă, Sobotel	2 "
Victoria Popovici, Bichiş,	25 "
Silviu Popovici, protopretore, Bichiş	25 "
Victor Popovici, preot Bichiş-Ciaba	100 "
Andrei Bogdanov, episcop, Ciaba	50 "
Constantin Petrov, cultivator de verdeţuri, Ciaba	20 "
Vielko Dielov, cultivator de verdeţuri, Ciaba	20 "
Alexandru Ivanov, cultivator de verdeţuri, Ciaba	20 "
Cristina Popovici, notăreasă, Ciorvaş	20 "
Comuna bisericească Ciorvaş,	50 "
Gavril Popluca, preot, Cinteii	25 "

CRONICA.

Învățătorii fără de stațiune cari voiesc să li-se deie aplicație, sunt poftiți a-se însinua imediat la Consistorul eparhial din Arad, având să prezinte cu aceea ocaziune Diploma de învățător, în copie autentică.

Un act de recunoștință. Domnul profesor *Andreu Bârseanu*, membru al „Academiei Române” și vicepresident al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” a adresat presidentului și comitetului „Asociațiunii” următoarea scrisoare : „Braşov 4 ianuarie v. 1910. Mult stimat Domnule Preşedinte ! Î-mi iau libertatea transpune prin filiala de aici a băncii „Albina” la adresa cassei „Asociațiunii” suma de 2400 coroane, drept răsplătire a sumei, ce am primit-o ca stipendiu din partea „Asociațiunii” în anii 1878—81, pe timpul studiilor mele universitare, cât am fost ajutat, timp de trei ani, cu câte 400 fl. anual. S'ar cuveni să întorc și interesele, dar acum nu sunt în stare. Tot ce pot face este, să port și mai departe în inima mea recunoștința față cu instituția ce m'a ajutat în tinereța mea, și întrucât mă iartă modesta mea poziție socială, să-i dau mână de ajutor la realizarea mărețelor sale probleme. Primiți, mult stimat Domnule Preşedinte, încredințarea celui mai profund devotament. Cu deosebită stimă : *Andrei Bârseanu* profesor.

Va să zică tot se întâlnește binefacerea cu recunoștința. Dumnezeu să răsplătească această întâlnire.

O afacere odioasă. Directorul seminarial Roman Ciorogariu a fost expus la atacuri violente în ziarele maghiare din partea fostului profesor Ioan Costa. Guvernul luând act despre aceste grave invinuiți aduse împotriva directorului a intervenit ca directorul să facă proces de presă numitului fost profesor. Fiind publicului mare cunoscute antecedentele, dăm acum și finalizarea incidentului. Sâmbătă anume în 16/29 ianuarie a fost fixat termenul de pertractare când Ioan Costa după luarea naționalului a făcut următoarea declarație înaintea tribunalului și a membrilor curții cu jurați :

„În numărul 115, dela 22 mai 1909 al ziarului „Függetlenség” din Arad, -am publicat sub titlul „Din jurul Tribunei” un articol în care am afirmat despre d. Roman Ciorogariu, directorul seminarului teologic gr. or. din Arad, că ar fi încercat să înduplece pe un elev al pedagogiei din Arad, Vasilie Dolga, să primească responsabilitatea pentru un articol publicat în „Tribuna,” și impropoșuat de către procuratură, promițându-i că va face să treacă clasele III și IV al cursului pedagogic. După ce m'am convins că afirmațiile cuprinse în acest articol sânt greșite și nu corespund adevărului, socot de datorie bărbătească a declară că regret publicarea articolului și pentru cele cuprinse în el î-mi cer scuzele dela acuzatorul d. Roman Ciorogariu.

După aceasta declarație directorul Roman Ciorogariu la iertat pe acuzat și a cerut sistarea procedurii.

Revista preoților. Sub acest titlu a apărut de anul nou în Timișoara o foaie nouă redactată de un comitet constituit din preoțimea tractului Timișorii și girată de proprietar și resp : P. D. Voniga. Vedem bucuros preoțimea la muncă, am dori însă să dispară tăișurile transparente și mai pesus de toate declinarea dela rolul istoric al preoțimei de a stă în strânse legături sufletesti cu turma cuvântătoare și dela marginile disciplinei ierarhice, pentru că nici când n'am avut mai mare lipsă de armonie internă decât astăzi. Prea Sfântul nostru episcop diecezan încă intimpină apariția „Revistei Preoților” cu sfatul de a munci cu *duhul păcii* și al *blândeței*, așa să fie.

Alcoolul în școala din Milano. Cooform cercetărilor săvârșite de „Societa Umanitaria” în școlile din Milano s'a constatat, că dintre băieții de școală 83.50^o/_o consumă beuturi alcoolice, iar 44.22^o/_o beau alcool curat. Dintre cei 20,000 elevi întrebați cu privire la folosirea alcoolului 3200 nu beau beuturi spirituoase (din cauza sărăciei), 16,000 de copii în decursul mâncării beau câte 1—2, 3—4, ba chiar 8—9 pocale de vin, iar 3180 de înși deja au avut „fericirea” de a gustă din plăcerile beției. Cam tot asta e proporțiunea și la fete. 3033 nu beau nimic, căci n'au, 15,740 însă beau în decursul prânzului câte un pocal două de vin, 5649 trăesc cu liqveur, iar 1467 de fetișoare roșind de rușine au declarat, că câteodata s'au și îmbătat. Copiii beau cu plăcere răchia de secară numită „grappa”, iar beutura predilectă a fetelor e liqueurul marsala, fernetul și vermutul de Torino. Oare când se va interesa și societatea noastră de traiul școlarilor nostri ? Ar aveă de ce să se intereseze !

Cronică bibliografică.

A apărut: *Răsul roșu*. Celebra scriere a lui Leonid Andreev, care în traducere franceză costă lei 3.50 iar în românește a mai apărut într-o traducere cu prețul de 75 bani, s'a publicat în „Biblioteca pentru toți” și se vinde numai cu 30 bani. E, cu adevărat, recordul efinătății! Din toate scrierile renumitului scriitor rus așa de tânăr încă și totuși așa de cunoscut, *Răsul roșu* este cea mai celebră. Ea a avut un răsunet colosal în Rusia și a fost tradusă în mai toate limbile culte din Europa. Succesul acesta, de altfel, e explicabil. Nici un ajutor, până la Andreev, n'a izbutit să redea grozăviile unui războiu în mod mai convingător și mai tragic. Cetitorul asistă cu onoare la desfășurarea scenelor celor mai fioroase din războiul manciurian și rămâne uimit în fața energiei sălbatice cu care Andreev se ridică împotriva cumplitelui flagel al războiului. *Răsul roșu* biciuiește par'că conștiința omenească trezindu-o din adormirea în care zace și arătându-i în în toată onoarea lui, obiceiul acesta al războiului, care dăinuiește încă ciuda veacului de civilizație în care trăim. Se poate căpăta la Librăria diecezană din Arad

Concurese.

Pe baza rezoluțiunii Venerabilului Consistor eparhial dto 14/27 ianuarie 1910, Nr. 125/910 prin aceasta se scrie de nou concurs pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă parohul deficient Constantin Ișfănescu din *Săcusigi* protoprezbiteratul Timișorii, cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan.

Beneficiul se compune din jumătate de sesiune și grădinele parohiale; din birul preoțesc și din venetele stolare.

Fiind parohia de clasa I. (primă) dela recurenți se recere cvalificația prescrisă în §-17 alinea primă din Regulamentul pentru parohii. Reflectanții vor avea să se prezinte în s. biserică cu observarea §-20 din acelaș regulament, spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală. Recursele sunt a se trimite P. On. oficiu pprezbiteral din (Temesvár-Gyárváros) Timișoara-Fabric.

Dat din ședința comitetului parohial, ținută în *Săcusigi* la 31 decembrie 1909.

Comitetul parohial.

Cu consenzul prezb. Dr. *Tr. Putici*.

—□—

1—3

Pe baza ordinațiunii Ven. Consist. din Arad, ad. Nr. 6469/909, prin aceasta se scrie concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant, dela școala noastră confesională din *Șiștaroveți*.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar fundamental 1000 cor. 2. Cvinvenalele prescrise de lege. 3. De cortelul învățătorului se va îngriji comuna bisericăescă. 4. Pentru conferințe 20 cor. 5. Pentru scripturistică 10 cor. 6. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor. Alegândul învățător va avea a instrui elevii în cântările bisericăști și a conduce strana fără alta remunerație. Recursele ajustate conform dispozițiilor regulamentare, adresate comitetului parohial din *Șiștaroveți*, se vor înainta Prea Onor. oficiu protopopesc în Lipova (Lippa) până la termenul legal, având recurenții a se prezenta în acest timp, în vre-o duminică ori sârbătoare în sfta biserică din *Șiștaroveți*, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic. Conducătorii de cor vor fi preferiți.

Dat din ședința comitetului par. din *Șiștaroveți*, ținută la 10 dec. 909. (2 ianuarie 1910).

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Ioan Cimponeri*, adm. protop. —□— 1—3

În senzul ordinului Ven. Consistor orădan Nr. 2904/309 B. 1909, pentru îndeplinirea parohiei de cl. II *Cueșd*, tractul pprez al Peșteșului se publică concurs repetit cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

În caz. dacă nu vor fi recurenți cvalificați pentru cl. II se admit și cu cvalificație de cl. III-a. Emolumente: 1. Casă parohială cu 2 odăi, bucătărie și cămară. 2. Un intravilan de 2 jugh. în preț de 50 coroane. 3. Câte-o vică cucuruz sfârmat, dela fiecare Nr de casă (de prezent 50 numere.) a 2 cor. 50 fil. adecă 125 cor. 4. Dela fiecare număr de casă, câte 1 coroană bani de fân, adecă 50 cor. 5. Stolele uzuale, calcul mediu 50 cor. 6. Întregirea dela stat, după cum se va satori. Catehizările la școala confesională alesul e obligat a le prevedea fără remunerațiune specială dela comuna bisericăescă.

Doritorii de-a ocupa această parohie sunt poftiți ca petițiile lor, ajustate conform recerincelor statutare și regulamentare în vigoare, să le înainteze subscrisului în termen concursual, adresate comitetului parohial din *Cueșd*, având dânsii a se prezenta în sfânta biserică deacolo, cu observarea strictă a §-lui 20 din Regulamentul pomenit, spre a-și arăta desteritatea, în cântare tipic și oratorie.

Pentru comitetul parohia:

Ioan Tr. Filip
președinte.

În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu*, protopresbiter —□— 1—3

În urma decisului ven. Consist. diec. Nr 7976/1909 să scrie din nou concurs pentru capelania temporală de clasa II din *Brusturi* cu admiterea recurenților cu cvalificație de clasa III în termen de 30 zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala”.

Beneficile sunt: jumătate din toate venetele parohiale, cari sunt: 1. În loc de bir paroh. 6 $\frac{1}{2}$ jugh. pământ arător și fânați în valoare de 200 cor. după care pe $\frac{1}{2}$ va solvi dările publice alesul. 2. Stolele legale cari după coala de fasiune B fac 180 cor. 3. Ajutor de stat conform cvalificației alesului. 4. De locuință are să se fugrijească alesul pe spesele sale.

Doritori de a ocupa acest post sunt poftiți să-și susțearnă recursele lor ajustate conform Regulamentului și adresate comitetului paroh. din *Brusturi* la oficiului protoprezbiteral din *Hălmagiu* (Nagyhalmagy) și să se prezinte în vre-o duminică ori sârbătoare sub durata concursului la S. biserică din *Brusturi* spre a-și arăta desteritatea în celea rituale respective predicament, făcându-se astfel cunoscut poporului.

Comitetul parohial:

În conțelegere cu: *Cornel Lazar*, protoprezciter —□— 1—3

Pe baza ord. Ven. Consistor din Arad dto 24 noiembrie, 1909 Nr. 7164 se publică concurs pentru îndeplinirea postului de învățător dela școala gr. or. rom. din *Nagykomlós* (B. Comloș) devenit vacant prin pensionarea fostului învățător *Iuliu Vuia* — cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Salariul împreunat cu acest post este: 1. Salar fundamental 1000 coroane în bani gata 2. Cvatir constătător din 2 chilli, antișambră, tindă, cămară, podrum, podul, ce cade de asupra locuinței, grajd,

cocină grădină intravilană 400 □ stânjini. 3. Cvinvenalele prescrise de lege se compută numai după un serviciu de 5 ani neîntrerupt în această comună. 4. Pentru conducerea școlii de rep. agronomice confesionale 100 cor. anual, dar numai cât timp comuna bisericească va susține această școală. 5. Dela înmormântări, unde va fi poftit, 80 fil.

Alesul învățător e îndatorat a îngriji pe spelele proprii de ținerea în curățenie a locuinței sale în partea din lăuntru; a conduce fără altă remunerațiune — strana și a instrui băieții școlari în cântările bisericești; în fine e îndatorat a-și exoperă dela inspectorele reg. de școale îndreptățirea provizoară pentru conducerea școlii de rep. agronomice și cel mult în doi ani a-și câștigă cvalificațiunea prescrisă pentru această școală.

Dela recurenți se recere: cvalificațiunea prescrisă de lege cu testimoniu distins, atestat despre capacitate de a putea conduce corul și în fine declarațiune, că decând reflectează la cvinvenale.

Cei ce doresc a ocupă acest post, vor avea a-și înaintă recursele ajustate conform §-lui 61 din Regulament și adresate comitetului parohial gr. or. rom. din Nagykomlós (B. Comloș) — oficiului protopopesc din Nagykomlós (B. Comloș) având a se prezenta în cutare duminică ori sârbătoare în sfânta biserică de aice spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Nagykolós (B. Comloș) din ședința comitetului parohial ținută la 14/27 ianuarie. 1910

Mihai Păcățian,
prez. com. par.

Iulian Popescu,
notar.

În conțelegere cu mine: P. Miulescu protopresbiter
inspector școlar.

—□—

1—3

Devenind vacantă stațiunea învățătorescă dela școala veche din *Seleușcigherel* pentru deplinirea aceleia prin aceasta se escrie concurs cu termin de 30 zile delă prima publicare.

Emolumentele sunt: 1. Salar fundamental. 1000 cor. 2. Cvarțir, grădină și cânepiște în natură 200 cor. 3. pentru scripturistică 20 cor. 4. curatorat 20 cor. 5. Pentru conferințe învățătoresți căraușia și diurnă de zi. 6. Dela înmormântări cu liturgia 2 cor. fără liturgie 1·20.

Competenții au a-și trimite recursele Oficiului pprezbiteral rom. gr. or. din Boroșineu; ear până la alegere a-se prezenta la biserică în vre-o duminică ori sârbătoare, spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Alesul, numai după serviciul de 5 ani prestat în comună, e îndreptățit la cvinvenal dela parohie.

Din ședința comitetului parohiat ținută în *Seleușcigherel* la 10/23 ianuarie 1910.

Teodor Șandru
m. p. președinte.

Iulian Butariu
m. p. notariu.

În conțelegere cu: Ioan Georgia m. p. pprezbiter insp. școl.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din *Butan-Magești-Iosani*, prin aceasta să publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și școla“.

Emolumente: 1. Din *Butan-Magești* suma de 300 cor. repartiat pe locuitorii comunei. 2. Din *Iosani*: 300 iarăși repartiat pe locuitorii acestei comune, observându-se, că dacă în timp s'ar edifica școală în *Iosani*, atunci suma se va întregi prin ajutor dela stat. 3. Ajutorul cerut dela stat, ca să atingă minimalul prescris de lege. 4. Venitul Stolar: dela mort mic 1

cor. mort mare 2 cor. cununii 1 cor. 5. Alesul va conduce strana în biserică, ca și cântăreț; iar pentru funcțiunile cantorale nu are drept a cere nici o remunerațiune. Este obligat a-și conduce elevii la biserică în toată duminica și sârbătoarea.

Doritorii de-a ocupă acest post sunt avizați, ca petițiile lor adresate comitetului parohial din *Butan-Magești-Iosani*, să le ajusteze cu documentele prescrisă de cvalificațiune și să le trimită subscrisului protopop în terminul cencursual, având dâșii conform dispozițiilor regulamentului congressional, a se prezenta în sfânta biserică din numitele parohii, spre a-și arată dexteritatea în cântare și tipic.

Pentru comitntul parohial.

Samuil Iacob,
președinte.

În conțelegere cu: Alexandru Munteanu, protopresbiter
inspector școl.

—□—

1—3

Pe urma ordinului Ven. Consistor diecezan Nr. 7539/1909, prin aceasta să escrie concurs pentru îndeplinirea postului de învățător dela școala gr. or. rom. în filia *Kúnyszöllös* (Constanța) devenit vacant prin penzionarea fostului învățător George Ștefanovici cu termin de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în organul „Biserica și Școala“. Emolumentele sunt:

1., În bani gata 126 cor. 2., În natură : a) două jughere pământ arător b) 14 măji metrice grâu c) doi stânjini de paie d) dela înmormântări și părăstase 40 fileri.

Acestea toate la olaltă dau un venit anual de 616 cor. conform protocolului luat 22 noemvrie, 1909 și aprobat de comisiunea adm. comitatenză sub Nr. 5058/1909.

3., Locuință cu grădină de 400 □ stânjini.

De încălzitul salei de învățământ se va îngiji comuna bisericească

Întregirea dotațiunei învățătoresți și cvinvenalele se vor cere dela stat.

Dela recurenți se recere cvalificațiunea prescrisă în lege.

Alesul învățător e obligat a concurge la conducerea stranei din biserică matră *Nagykomlos* (B. Comloș) în dumineci și sârbători și a conduce la biserică și elevii sei.

Recursele ajustate cu documentele prescrise, e adresate comitetului școlar din filia *Kúnyszöllös* (Constanța) să vor așterne în terminul cencursual la oficiul protopopesc al tractului B. Comloș în *Nagykomlos* cottul *Torontál*, având recurenții a-să prezenta în cutare duminică ori sârbătoare în comuna *Constanța* și în sfânta biserică din *Nagykomlos* (B. Comloș) spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Din ședința comitetului școlar din *Kúnyszöllös* (Constanța) ținută la 10/23 decembrie, 1909.

Ștefan Horincaș
v. președinte

George Boran
notar

În conțelegere cu mine: Paul Miulescu protopop inspector școlar.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din *Giula-maghiară*, prin aceasta să escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt : 1. 1200 cor. salar în bani gata. 2. Cortel în natură constătător din două odăi, culină, cămară de lemne și de legume. 3. Folosirea alor 100 stângini □ din grădina

bisericii. 4. Stolele dela mormântări și anume : a) dela mormântări de cl. I. 4 cor.; b) dela mormântări de cl. II. 2 cor.; c) dela mormântări de cl. III. 1 cor.; La mormântările de cl. I. și II. pentru stolele arătate alegându-l va cântă și hora mortului îndatinată aici.

De curățirea din afară a locuinței învățătoarești nu altcum de curățirea și încălzirea salei de învățământ să va îngriji comuna bisericească, iar de curățirea din lăuntru a locuinții învățătoarești se va îngriji alegându-l învățător.

Alegându-l învățător va fi îndatorat a conduce strana dreaptă din s. biserică și a conduce cor bărbătesc pe 4 voci, fără a țineă cont la vr'o remunerație. Pentru conducerea corului poate fi remunerat de după cum va decide comitetul parohial.

Alegându-l numai după cinci ani prestați în aceașta comună bisericească va fi îndreptățit la primul cvincenal. Dela recurenți se recere pe lângă cvalificațiune învățătoarească cu calcul general distins sau bun, să aibă și 4 clase gimnaziale, reale sau cel puțin civile cu calcul distins sau bun.

Recursele ajustate cu documentele de lipsă, adresate comitetului parohial ort. rom. din Giula-maghiară se vor așterne în terminul concursual P. On. Oficiu protopopesc al tractului Chișineului în Nadab (com. Arad) având recurenții a se prezentă în cutare duminică ori sârbătoare în s. biserică de aici spre a-și arată dăsteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial gr. or. rom. din Giula-maghiară ținută la 12/25 decemvrie 1909.

Ilie Mișcuța,
pres. com. par.

Ioan Barbulescu,
not. com. par.

În conțelegere cu : *Demetriu Muscanu,* adm. ppsc.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante *Soldobagi* din protoprezbiteratul Orăzii mari, se escrie concurs cu termin de recurgere 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt : 1. Casa parohială cu grădină ($\frac{1}{4}$ jugh.) și cu supraedificatele ; 2. Una sesiune pământ arător și fânaș, după care alesul are să solvească toate dările ; 3. Dela 70 nr. case în bir câte 2 cor ; 4. Venitele stolare, prohod mic pentru mort până la 7 ani 2 cor., prohod simplu la mort mare 6 cor. prohod mare, cu ertăciuni, 12 evanghelii, evanghelia Ir. Lazar și festanie 12 cor., și celelalte venite stolare cu form protocolului com. paroh. diu 4 decem. (21 noem) 1909 ; 5. Paușal pentru cancelaria oficiului parohial 5 cor. 6. Intregirea dela stat staverită pentru aceea parohie.

Alesul va aveă să catehizeze atât elevilor din școala cotidiană cât și celor din școala de repetiție fără a așteptă vre-o remunerație dela comună ori dieceză.

Parohia fiind de cl. II, dela recurenți se recere cvalificațiunea prescrișă pentru astfel de parohii. Recurenții sunt avizați a-și trimite recursesle adresate comitetului parohial concernent și ajustate conform Regulamentului pentru parohii subsemnatului protopop în terminul indicat, iar până la alegere a se prezentă în vre-o duminică ori sârbătoare în s-ta biserică din *Soldobagi* spre a-și arată dăsteritatea în celea rituale.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu : *Toma Pacală,* protopop.

—□—

3—3

Pe baza rezoluțiunei Ven. Consistor Nrul 7219/909 se escrie concurs pentru îndeplinirea capelăniei temporele sistemizată pe lângă parohul Ioan Dogariu din *Ianova*, pprezbiteratul Timișorii, cu termin de 30 de zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala.“

Beneficiul îl formează jumătate din toate venitele parohiale ale parohiei preotului Ioan Dogariu și anume jumătate din sesiunea parohială, $\frac{1}{2}$ din stolele uzitate, jumătate din bir, jumătate din grădina extra și intravilană ; iar din parohia rămasă vacantă prin moartea fericitul preot Petru Petrovici va folosi jumătate de parohie cu stolele uzitate și birul de după coalele de fasiune pentru întregirea dotației preoțești, fără ca din venitul acestei parohii să fie obligat a da ceva parohului Ioan Dogariu, — cari venite cu întregirea dela stat asigură venitele pentru parohii de *clasa I (prima)*. De după beneficiul parohial alesul va aveă să solvească toate dările publice. Alesul va aveă să predice în fiecare duminică și sârbătoare în s. biserică și să provadă fără altă remunerație catehizația la școalele noastre confesionale de băeți și de fete din loc.

Recursele ajustate cu documentele originale de cvalificațiune pentru parohii de clasa primă sunt a-se înaintă la Prea On. oficiu pprezbiteral în Timișoara ; iar recurenții vor aveă să se prezente cu observarea §-20 din Regulamentul pentru parohii în s. biserică din loc în vre-o duminică ori sârbătoare, spre a-și arată dăsteritatea omiletică ori rituală.

Dat din ședința comitetului parohial, ținută în *Ianova (Margitfalva)* la 9/22 septemvrie 1909.

Comitetul parohial

Cu consenzul pprezb. : *Dr. Traian Putici* m. p.

—□—

3—3

Compactor român în Arad
Iustin Ardelean
Strada Weitezer János Numărul 13.

Execută grabnic
și prompt tot felul
de lucrări, ce se
ating de aceasta
branșe. Legătură
fină și durabilă.
Servici prompt și
prețuri moderate

54